

25% người mắc bệnh này hoàn toàn thuyên giảm, khoảng 10% vẫn còn loạn trí rất nặng và những người khác với những triệu chứng còn lại rất nhẹ hay luân phiên giữa sự suy yếu và sự tái phát những cơn loạn trí cấp tính. Có rất nhiều yếu tố khác nhau ảnh hưởng đến bệnh tình, thí dụ như khả năng sinh hoạt trước khi mắc bệnh, các triệu chứng bệnh khác nhau, cùng sự quen thuộc với môi trường văn hóa và xã hội.

Người bị bệnh Tâm Thần Phân Liệt có thể làm gì để chăm sóc cho bệnh tình của mình?

- Tuân theo việc uống thuốc và những cách điều trị khác.
- Học hỏi về căn bệnh.
- Theo dõi tình trạng tâm thần của mình.
- Tham gia các chương trình sinh hoạt và huấn luyện kỹ năng.
- Tham gia nhóm tương trợ đồng hoàn cảnh và trang lứa.
- Phân đấu để đòi phục.
- Có niềm hy vọng.

Gia đình và bạn bè có thể giúp gì cho người bệnh?

- Học hỏi về căn bệnh.
- Giúp người bệnh tìm sự chữa trị thích hợp.
- Khuyến khích bệnh nhân tuân theo việc điều trị.
- Hợp tác với các chuyên viên điều trị (như bác sĩ, cán sự xã hội).
- Học để nhận ra những dấu hiệu báo trước sự tái phát.
- Học cách đối phó với những cơn khủng hoảng.
- Hiểu bệnh nhân và có những sự yêu cầu vừa phải cho bệnh nhân.
- Tham gia nhóm tương trợ gia đình.
- Tự chăm sóc chính mình và tập thư giãn để đối phó với những căng thẳng

Bạn tìm sự giúp đỡ ở đâu khi bạn nghĩ chính mình hay người trong gia đình bị bệnh Tâm Thần Phân Liệt?

- Yêu cầu bác sĩ gia đình giới thiệu đến các nguồn trợ giúp
- Tìm đến các dịch vụ cộng đồng hay bệnh xá để được nâng đỡ và có những thông tin cần thiết.
- Liên lạc với Chương Trình Kết Hợp Cộng Đồng Chống Khủng Hoảng vùng Metro điện thoại 416-289-2434 khi gặp khủng hoảng.

Cần thêm tin tức xin tiếp xúc:

Schizophrenia Society of Ontario
130 Spadina Avenue, Suite 302
Toronto, ON M5V 2L4
Tel. 1.800.449.6367 / 416.449.6830
Fax: 416.449.8434
www.schizophrenia.on.ca
E-mail: sso@schizophrenia.on.ca

Hong Fook Mental Health Association
1065 McNicoll Avenue
Main Level
Scarborough, ON M1W 3W6
Tel: 416.493.4242
Fax: 416.493.2214
&
260 Spadina Avenue
Suite 408
Toronto, ON M5T 2E4
Tel: 416.493.4242
Fax: 416.595.6332
www.hongfook.ca
E-mail: info@hongfook.ca

Supported by:

BỆNH TÂM THẦN PHÂN LIỆT

Bệnh Tâm Thần Phân Liệt là một bệnh tinh thần trầm trọng nhưng có thể chữa được. Đây là chứng bệnh thông thường nhất trong tất cả các bệnh loạn tâm thần có thể xảy ra trong mọi nền văn hóa. Trung bình khoảng 100 người thì có 1 người mắc bệnh Tâm Thần Phân Liệt ở một thời điểm nào đó trong đời họ. Môn sinh vật học cho rằng bệnh này có lẽ phát triển do những xu hướng bẩm sinh của thể xác và những yếu tố căng thẳng về tâm lý xã hội.

Những triệu chứng của bệnh Tâm Thần Phân Liệt

Bệnh Tâm Thần Phân Liệt ảnh hưởng cách bệnh nhân suy nghĩ và nhận thức về thế giới chung quanh họ, và vì thế bệnh này cũng ảnh hưởng cách họ cảm nhận và cư xử. Triệu chứng bệnh tâm thần phân liệt có thể chia ra làm 3 loại: triệu chứng trừ, triệu chứng rối loạn, và triệu chứng cộng.

1. Triệu chứng trừ: sự biến mất một số những bản tính lẽ ra người bệnh phải có. Trong giai đoạn đầu, các triệu chứng này không rõ ràng nhưng nếu có thể đoán được bệnh và điều trị sớm sẽ đạt được nhiều kết quả tốt. Những triệu chứng trừ này có thể ảnh hưởng đáng kể đến chức năng hoạt động của người bệnh.

- Vô cảm và thờ ơ: Người bệnh khó bày tỏ cảm xúc một cách rõ ràng. Họ nói với một giọng đều đều và nét mặt thẫn thờ vô cảm.
- Thiếu động lực và sức lực: Người bệnh thiếu sức lực để bắt đầu những dự án và khó hoàn thành mọi công việc. Họ cần được nhắc nhở để làm những việc đơn giản như tắm rửa hay thay quần áo.
- Thiếu hứng thú: Người bệnh không cảm thấy vui thích với những việc chung quanh, ngay cả những việc họ đã từng thích thú làm. Rất có thể họ cảm thấy không đáng bỏ công đi ra ngoài hay làm việc.
- Khả năng nói bị hạn chế: Người bệnh thường nói những câu ngắn thiếu mạch lạc. Họ thường cảm thấy khó khăn tiến hành một cuộc đàm thoại liên tục hoặc nói điều gì mới.

2. Triệu chứng rối loạn:

- Ý nghĩ và lời nói đứt đoạn: Người bệnh không thể truyền đạt ý tưởng một cách mạch lạc hay tiến hành một cuộc đàm thoại.
- Tập trung khó khăn: Người bệnh không thể tập trung tư tưởng, không thể hiểu và làm theo một lời hướng dẫn đơn giản.
- Nhận thức lầm lạc: Nhận thức của họ về sự việc đang xảy ra chung quanh có thể bị méo mó để rồi những việc bình thường mà lại làm cho họ sợ hãi và rối trí. Họ có thể cực kỳ nhạy cảm với tiếng động, màu sắc và các hình thể chung quanh.

3. Triệu chứng cộng: là những triệu chứng khác thường. Đôi khi được gọi là triệu chứng loạn tâm thần vì người bệnh mất tính thực tế trong các phương diện quan trọng. Một vài triệu chứng cộng như:

- Hoang tưởng: Tin tưởng sai lầm, không có thật. Tin tưởng mà những người bình thường không có.
- Ảo giác: Nghe, thấy, ngửi hay cảm giác những gì không có thật.
- Đa nghi: Sợ hãi quá độ hoặc nghi ngờ có người nào đó đang hại họ hay âm mưu hại họ.

Khám phá bệnh Tâm Thần Phân Liệt

Bệnh này thường phát triển ở tuổi thiếu niên hay thanh niên. Thân nhân và bạn bè của người bệnh có thể nhận thấy những thay đổi của người bệnh khi bệnh chứng xuất hiện lần đầu tiên. Những thay đổi này xảy ra từ từ đối với một số người, và thật đột ngột đối với một số người khác. Những thay đổi này có thể gồm sự xáo trộn giấc ngủ, nghi ngờ, sợ hãi và suy giảm chức năng tổng quát, (thí dụ học tập khó khăn, duy trì việc làm, chăm sóc chính bản thân và duy trì quan hệ với người khác). Những yếu tố như học tập khó khăn hay bị gây đổ trong mối quan hệ với người khác không gây ra căn bệnh này nhưng có thể làm rối loạn tinh thần của người có mang mầm bệnh Tâm Thần Phân Liệt.

Bệnh Tâm Thần Phân Liệt được điều trị như thế nào?

Uống thuốc là cách điều trị đầu tiên của bệnh Tâm Thần Phân Liệt vì thuốc có thể ngăn chặn các triệu chứng. Những triệu chứng của bệnh có thể đến rồi đi. Khi triệu chứng trở nên dữ dội hơn thì bệnh nhân cần phải nhập viện để chữa trị cấp thời nhằm mục đích chấm dứt cơn loạn trí cấp tính đang xảy ra. Khi bệnh chứng đã được kiểm chế, việc điều trị dài hạn phải được tiếp tục duy trì để tăng cường chức năng hoạt động và phòng ngừa những cơn loạn tâm thần trong tương lai. Người bệnh có thể có hay không có những triệu chứng bệnh trong lúc duy trì việc điều trị lâu dài này.

Sự chữa trị công hiệu gồm có trị liệu bằng thuốc, tâm lý trị liệu, và phục hồi chức năng.

- **Thuốc kháng phân liệt:** Cần thiết để điều trị cấp thời và trong các giai đoạn duy trì việc điều trị. Trong giai đoạn cấp tính, thuốc giúp làm giảm những triệu chứng loạn tâm thần cấp tính. Sau giai đoạn cấp tính, việc uống thuốc kháng phân liệt liên tục giúp giảm bớt sự tái phát. Thuốc có thể công phạt. Điều quan trọng là bệnh nhân bàn hỏi ý kiến bác sĩ điều trị về việc dùng thuốc.
- **Tâm lý trị liệu:** Giúp người bệnh tâm thần biết về bệnh của mình và phát huy những kỹ năng để đối phó với căn bệnh cũng như để được nâng đỡ về tinh thần.
- **Phục hồi chức năng tâm lý xã hội:** Mục đích để nâng cao những khả năng của người bệnh tâm thần trong cuộc sống hằng ngày.

Kết quả trị liệu

Tiến trình của bệnh Tâm Thần Phân Liệt thay đổi tùy theo từng bệnh nhân. Nó là một bệnh mãn tính và hiện nay việc lành bệnh hoàn toàn (nghĩa là không cần phải uống thuốc) rất hiếm. Khoảng